

ב"ה

פרשת ואתחנן

וקשרתם לאות על ידך
דברים ו, ה.

הנחת תפילין סגולה לאריכות ימים^[1]

יש מצוה מיוחדת שעוזרת ומסייעת לכל השייכים אליה לחיות חיים שלמים הראויים לשמם, כך, שלא יהיו זקוקים לענין של חרב, וגם אם יהיו זקוקים לכך, יהיה זה באופן ש"תפול עליהם אימתה ופחד^[2]", כך, שהמלחמה תהיה בקיצור

ומצוה זו היא מצות תפילין - כדאיתא בגמרא במסכת ברכות^[3] "כתיב^[4] וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך . . אלו תפילין שבראש. ובמסכת מנחות^[5] איתא: "כל המניח תפילין מאריך ימים, שנאמר^[6] ה' עליהם (אותם שנושאים עליהם שם ה' בתפילין) יחיו."

...וכיון שבמצות תפילין ישנם שתי סגולות הנזכרות לעיל - באה ההצעה בקשר למצב ההוה, שכל יוצאי צבא בישראל יחזרו ויבדקו את התפילין שלהם, וידייקו בהנחת תפילין, ועל ידי זה תקויים ההבטחה "כל המניח תפילין מאריך ימים", וכן "וראו כל עמי הארץ גו' ויראו ממך".

וענין זה יפעל שלא יהיה צורך כלל במלחמה, וכפי שמצינו שאילו היה משה יוצא למלחמה, אזי לא היה צורך במלחמה כלל, או על כל פנים כפי שהיה על ידי יהושע, שנפלו במלחמה שלושים ושש איש בלבד^[7], וגם זה - רק בגלל ענין צדדי שבלבל למהלך המלחמה.

אך עדיין יכולים לשאול: קיום מצוה צריך להיות בגלל שכך צוה הקב"ה - כנוסח הברכה: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו", ולא בגלל טעמים אחרים. ואם כן, היתכן לומר - ועוד בפהרסיא - שיניחו תפילין בשביל הסגולה של אריכות ימים, וכדי ש"כל עמי הארץ . . יראו ממך"!?!

אבל באמת אין זו שאלה, כי: אפילו אם היו מניחים תפילין ללא אמירת הברכה "אשר קדשנו במצוותיו וצונו", כך, שזוהי פעולה "שלא לשמה" - לא היתה שאלה בדבר, שהרי אמרו חכמינו ז"ל "לעולם יעסוק בתורה ומצות אף על פי שלא לשמה" (ולאחרי כן, הנה "מתוך שלא לשמה בא לשמה").

ואין לומר שבמאמר רבותינו ז"ל זה, מדובר אודות "בעל מום", שאין לו ברירה אחרת ומוכרח לקיים את המצוה באופן ד"שלא לשמה" - שהרי זה סדר העבודה אצל כל אחד ואחד, כיון שאי אפשר לבוא מיד לעבודה "לשמה", שזוהי עבודה קשה, אלא בהכרח שתחילה תהיה העבודה "שלא לשמה", כפי שפוסק הרמב"ם בהלכות תשובה^[8] "הקטנים... אין מלמדין אותן אלא... כדי לקבל שכר, עד שתרבה דעתן ויתחכמו חכמה יתירה... ויעבדוהו מאהבה", שזוהי "מעלת אברהם אבינו שקראו הקב"ה אוהבו"^[9] ("אברהם אוהבי"^[10]).

...ונמצא, שהענין ד"שלא לשמה" ישנו אצל כל אחד, ובאופן כזה צריך להיות סדר העבודה, כך, שגם בהיותו עדיין בדרגא שעבודתו אינה לשמה, נעשית עבודתו כדבעי.

וכל זה - כאמור - אפילו אם היו מניחים תפילין ללא ברכה; אבל בפועל נהוג שכאשר מניחים תפילין עם יהודי מורים לו לברך "אשר קדשנו במצוותיו וצונו", כך, שהוא אומר בפירוש שעושה זאת בגלל ציווי הקב"ה - "לשמה"; ואם כן, אף שעושה זאת גם בשביל הסגולה של אריכות ימים, וכדי ש"כל עמי הארץ... יראו ממך", "תפול עליהם אימתה ופחד", הרי זה "שלא לשמה" יחד עם "לשמה".

ומפורש בהדיא בפירוש רש"י במסכת פסחים^[11] ש"כהאי גוונא" - דמתכוין למצוה ולצרכו - "מצוה הוא": "האומר סלע זו לצדקה בשביל שיחיה בני או שאהיה בן עולם הבא, הרי זה צדיק גמור", "בדבר זה, ולא אמרינן שלא לשמה עושה, אלא קיים מצות בוראו שצוהו לעשות צדקה, ומתכוין אף להנאת עצמו, שיזכה בא לעולם הבא או שיחיו בניו".

...ומכל זה מובן גם בנוגע לתפילין - שמותר להניח תפילין בשביל שמירה, ומה גם שמבצרים תחילה "אשר קדשנו במצוותיו וצונו", כך, שזהו לשמה ושלא לשמה, שבאופן כזה "הרי זה צדיק גמור", כנזכר לעיל.

- [\[1\]](#) (השיחה נאמרה בקשר עם מלחמת ששת הימים).
- [\[2\]](#) שמות טו, טז.
- [\[3\]](#) ו, א.
- [\[4\]](#) דברים כח, י.
- [\[5\]](#) מד, א.
- [\[6\]](#) ישעי' לה, טז.
- [\[7\]](#) יהושע ז, ה. הוראה ב"ק קכא, ב.
- [\[8\]](#) י, ה.
- [\[9\]](#) שם ה"ב.
- [\[10\]](#) ישעי' מא, ח.
- [\[11\]](#) ח, א.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי , אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה , צבייה זלאטע רייזל , שמואל , מנחם מענדל , ישראל אריה לייב , יוסף יצחק ,
שניאור זלמן , חיה מושקא , אברהם דוד , אהרן , חנה